

PROLOGAS

KOSOVAS, 1999 M.

Berniukui patiko ramybė, kuri tvyrojo prie upelio, srūvančio tarp jo ir močiutės namų. Šiandien buvo tyku, tik šniokštė kalno šlaitu te-kantis vanduo. Nesigirdėjo nei šūvių, nei sprogimų. Kibiru semdamas šaltinio vandenį apsidairė, norėdamas įsitikinti, kad yra vienas. Jam pasigirdo, jog tolumoje burzgia automobilis, ir berniukas atsigręžė. Nuo vingiuojančio kelio kilo dulkės. Kažkas artinosi. Jis ištraukė kibirą, vanduo išsiliejo. Stabdžių cypimas ir garsūs balsai paskatino bėgti.

Priartėjęs prie namų, berniukas išmetė kibirą ir krito ant žemės, prisiplojo prie jos pilvu ir pajuto, kaip akmenukai duria nuogą odą. Savo marškinius jis buvo palikęs kyboti ant surūdijusios vinies, kyšančios iš betoninio bloko toje vietoje, kur darbavosi su tėčiu. Jie bandė su-remontuoti sprogimo apgadintą močiutės namą. Berniukas žinojo, kad pastangos bergždžios, bet tėtis užsispyrė. Jis, jau trylikametis, suprato, kad ginčytis neverta. Šiaip ar taip, džiaugėsi gavęs progą praleisti dieną su tėčiu, toliau nuo plepučių mamos ir sesers.

Remdamasis alkūnėmis ir keliais nuropojo per dulkėtą kelią iki aukštos žolės pakraštyje. Iki namo vos keli jardai, bet atrode, kad jį skiria visa mylia.

Jis įsiklausė. Išgirdo juoką, tada riksmus. Mama? Rėja? Ne! Jis maldaujamai kreipėsi į saulę giedrame danguje. Vienintelis atsakymas, kurio sulaukė, — tik odą svilinti kaitra.

Vėl šiurkštus juokas. Kareiviai?

Jis pasistūmėjo į priekį. Vyrų šūkavo. Ką jis galėtų padaryti? Ar tėtis per toli ir negali padėti? Ar tėtis turi ginklą?

Berniukas ropojo toliau. Patvoryje praskleidė aukštą rudą žolę ir įkišo galvą tarp dviejų tvoros stulpų.

Žalias džipas su raudonu kryžiumi ant atidarytų durelių. Keturi vyrai. Su kareivių uniformomis. Ginklai atsainiai permesti per nugaras. Kelnės ties čiurnomis. Pliki užpakaliai juda. Jis žinojo, ką jie darė.

Jie išprievertavo jo draugės seserį, gyvenusią kalno papėdėje. O tada ją nužudė.

Berniukas žiūrėjo, tramdydamas ašaras, iš kurių nebuvo jokios naudos. Mama ir Rėja klykė. Du kareiviai pakilo, pasitaisė drabužius ir jų vietą užėmė kiti du. Vėl pasigirdo juokas.

Jis suleido dantis į kumštį, tramdydamas kūkčiojimą. Jo kolis Šepas garsiai skalijo, isteriškai sukdamas ratus aplink kareivius. Berniukas sustingo, o nuo kalno atsimušus šūvio aidui krūptelėjo, nusilauždamas priekinį dantį. Jis nevalingai šūktelėjo. Paukščiai pakilo nuo retai augančių medžių, susiliejo į vieną būrį, o tada pasklido į skirtingas puses. Šepas nejudėdamas tįsojo kieme po namudinėmis sūpynėmis — padanga, kurią tėtis pakabino ant šakos, kai jie buvo maži vaikai. Jie tebebuvo vaikai, bet ant sūpynių nebežaidė. Nuo tada, kai prasidėjo karas.

Kareiviai susiginčijo. Berniukas stengėsi suprasti, ką jie kalbėjo, bet nepajėgė atplėšti žvilgsnio nuo nuogy, dulkėtų vis dar gyvų kūnų, kurių riksmas virto prislopintu unktimu. Kur tėtis?

Jis it užhipnotizuotas stebėjo, kaip vyrai užsitempė chirurgines pirštines. Aukščiausias iš senoviškų makštų, prisegtų prie klubo, išsitraukė ilgus plieninius ašmenis. Tada ir kitas padarė tą patį. Berniuką kaustė siaubas. Tarsi pakerėtas žiūrėjo, kaip kareivis pritūpė už mamos ir pastatė ją ant kojų. Kitas vyras čiupo vienuolikmetę Rėją. Jos kojomis sruvo kraujas, ir berniukas sutramdė norą surasti drabužių sesers nuogumui pridengti. Jis tyliai ašarojo, jautėsi bejėgis ir niekam tikęs.

Vienas vyras iškėlė peilį. Metalas sužibo saulėje ir nusileido žemyn, perrėždamas Rėją nuo gerklės iki pilvo. Kitas vyras tą patį padarė mamai. Kūnai sutrūkčiojo. Plūstelėjęs kraujas aptaškė smurtautojų veidus. Pirštinės plaštakos įlindo į ertmes ir išplėšė vidaus organus, rankomis varvėjo kraujas. Kiti du kareiviai pribėgo su plieninėmis dėžėmis. Kūnus numetė ant žemės.

Iš siaubo išpūtęs akis, berniukas stebėjo, kaip kareiviai paskubomis sudėjo jo mylimų mamos ir sesers organus į dėžes ir juokdamiesi jas uždarė. Vienas iš kišenės išsitraukė žymiklį ir atsainiai kažką užrašė ant dėžės šono, o kitas atsisuko ir paspyrė Rėją. Jos kūnas sudrebėjo. Kareivis pažvelgė tiesiai ten, kur slėpėsi berniukas.

Užgniaužęs kvapą, įsmeigęs akis į kareivį, vaikas nebejuto baimės. Jis buvo pasiruošęs mirti ir pradėjo stotis, bet vyras jau ėjo pas bendrus. Jie sukrovė dėžes į džipą, sušoko į vidų ir keldami akmenų ir dulkių debesis nuriedėjo kalnų keliu žemyn.

Berniukas nežinojo, kiek laiko slėpėsi, kol ant peties nusileido ranka ir įsitraukė į glėbį. Jis pažvelgė į skausmo pritvinkusias akis. Negirdėjo nei karštligiško bėgimo, nei neramių šūksnių. Išskrustų mamos ir Rėjos kūnų vaizdas įsirėžė galvoje kaip nuotrauka. Ir jis žinojo, kad ji niekada neišbluks.

Tėtis nutempė jį prie kūnų. Berniukas spoksojo į savo motinos akis, kuriose artinantis mirčiai švietė maldavimas. Tėtis išsitraukė pistoletą, nusuko savo žmonos veidą į karštą molžemį ir nušovė ją į pakaušį. Jos kūnas krūptelėjo ir sustingo.

Ropodamas prie Rėjos, tėtis verkė didelėmis tyliomis ašaromis. Jis nušovė ir ją. Berniukas žinojo, kad mergaitė jau mirusi. Tos kulkos nereikėjo. Mėgino šuktelėti tėčiui, bet per visą sumaištį prarado balsą.

„Turėjau taip pasielgti! — suriko tėtis. — Kad išgelbėčiau jų sėlas.“ Jis nutempė abu kūnus ir Šepą į namą. Apimtas ryžto paskubomis išpylė kanistrą benzino namo viduje ir numetė ant jo uždegtą saują sausų nendrių. Tada pasiėmė ginklą ir nukreipė į berniuką.

Nei iš baimės ištartų žodžių, nei judesio. Kol kas. Berniukas stovėjo sustingęs, kol pastebėjo, kad tėčio nuo darbo pajuodęs pirštas virpa prie gaiduko. Instinktas liepė jam bėgti.

Tėtis sušuko:

„Gelbėkis. Bėk, berniuk. Bėk nesustodamas.“

Skuosdamas jis grįžtelėjo per petį ir išvydo, kad tėtis nukreipė ginklą sau prie raukšlėtos kaktos, spustelėjo gaiduką ir krito į liepsnas. Ugnis suūžė, pasiglemždama traškančią, byrančią medieną.

Stabtelėjęs ties tvora, berniukas stebėjo, kaip jo pažįstamas gyvenimas liepsnoja taip pat ryškiai, kaip saulė danguje. Niekas neatėjo padėti. Karas visus privertė žiūrėti tik savęs, ir jis spėjo, kad žmonės, gyvenantys kituose namuose palei kelią, slėpėsi apimti siaubo ir laukė savo lemties. Jis jų nekaltino. Šiaip ar taip, jie niekuo negalėtų padėti.

Po kurio laiko saulė nusileido, danguje lyg niekur nieko sužibo

*naktinės žvaigždės. Nė marškinių nedengiama nugara jis leidosi į ilgą
vienišką kelią žemyn nuo kalno.*

Nežinojo, kur eina.

Neturėjo kur eiti.

Jam buvo vis vien.

*Jis ėjo iš lėto, dėdamas koją už kojos, akmenukai kiaurai smigo į
minkštus guminius basučių padus. Ėjo, kol pėdos ėmė kraujuoti. Ėjo,
kol basutės suiro visai kaip jo širdis. Jis ėjo ir ėjo, kol pasiekė vietą, ku-
rioje daugiau niekada nejaus skausmo.*

PENKTADIENIO VAKARAS
2015 M. GEGUŽĖS 8 D.

RAGMALINAS

Labiausiai ją baugino tamsa. Kada nieko negalėjo matyti. Ir garsai. Tylus krebždėjimas ir po jo stojanti tyla.

Ji pasivertė ant šono, pamėgino atsisėsti, bet pasidavė. Kažkas sušnarejo. Cyptelėjo. Ji sukliko ir išgirdo savo balso aidą. Kūkčiodama tvirtai apsvijio savo kūną rankomis. Ploni medvilniniai marškinėliai ir džinsai buvo permerkti šaltu prakaitu.

Tamsa.

Per daug tokių naktų ji praleido savo miegamajame, klausydama iš virtuvės apačioje atsklindančio motinos ir kitų žmonių juoko. Dabar tas naktis prisiminė kaip prabangą. Nes anuometė tamsa buvo *netikra*. Gatvių žibintų šviesa ir mėnesiena skverbėsi pro plonas kaip popierius užuolaidas, ant tapetų kurdama šešėlių šokį. Jos seni baldai dunksojo kaip skulptūros blausiai apšviestose kapinėse. Jos drabužiai, sumesti į krūvą ant kėdės kampe, pravažiuojančių automobilių žibintams įsigavus pro užuolaidas, atrodydavo lyg gyvi. Ir ji tai laikė tamsa? Ne. Čia, kur buvo dabar, ji suprato, kas iš tiesų yra aklina tamsa.

Ji gailėjosi, kad neturi telefono, kuriame jos gyvenimas — kibernetiniai draugai feisbuke ir tviteryje. Galbūt jie galėtų padėti. Jei tik ji turėtų savo telefoną.

Prasivėrė durys, iš koridoriaus sklindanti blausi šviesa ją apakino ir privertė užsimerkti. Tolumoje nuskardėjo bažnyčios varpai. Kur ji? Netoli namų? Varpai nutilo. Šaižus juokas. Įsijungė šviesa. Skersvėjyje susiūbavo plika lemputė, ir ji išvydo vyro pavidalą.

Atatupsta prisiplojo prie drėgnos sienos, basais kulnais brūkšėdama į grindis, ir pajuto, kaip ją timpteli už plaukų, kaip skausmo adatelės nusėja visą galvos odą. Jai nerūpėjo. Tegul ją nuskalpuoja, kad tik gyva grįžtų į namus.

— P-prašau...

Jos balsas skambėjo kaip svetimas. Cyplus, virpantis, netekęs įprasto paaugliško pasipūtimo.

Šiurkšti ranka kilstelėjo ją aukštyn už plaukų, apsvijusių jo pirš-

tus. Ji prisimerkusi pažvelgė į jį, stengdamasi įsidėmėti veidą. Vyras buvo aukštesnis už ją, dėvėjo pilką megztą galvos apdangalą, pro kurio du plyšius matėsi priešišškai nusiteikusios akys. Ji privalo įsidėmėti tas akis. Vėlesniam laikui. Kai ištrūks. Į širdį įsigavo pliūpsnis ryžto. Atsitiesė ir atsigrėžė į jį.

— Kas? — sulojo jis.

Ją supykino nuo gizaus jo burnos kvapo. Vyro drabužiai smirdėjo kaip skerdykla, esanti už Kenedžio mėsinės Patriko gatvėje. Pavašarį mažus ėriukus pakirsdavo kulkos, peiliai ar kiti ginklai, kuriais juos žudydavo. Tas kvapas. Mirties. Tas įkyrus smarsas, neišsisklandantis iš jos uniformos kiaurą dieną.

Vyras prikišo savo veidą arčiau, ir ji sudrebėjo. Dabar bijojo labiau nei aklinos juodumos. Pirmą kartą gyvenime iš tiesų norėjo pas mamą.

— Paleisk mane, — suverkšleno ji. — Namu. Aš noriu namu. Prašau.

— Tu mane juokini, mažyle.

Jis palinko artyn, taip arti, kad vilnos dengiama jo nosis prisilietė prie jos veido ir šleikštus burnos kvapas prasiskverbė pro mezginį.

Mergina pamėgino atsitraukti, bet nebuvo kur. Ji užgniauzė kvapą, iš paskutiniųjų tramdydama šleikštulį, o jis čiupo ją už peties ir pastūmė prie durų.

— Prasideda antras tavo nuotykių etapas, — pareiškė jis ir nusijuokė panosėje.

Jai kraujas stingo šlubčiojant tuščiu koridoriumi. Aukštos lubos. Apsilaupe dažai. Milžiniški ketaus radiatoriai, kurių šešėliuose tirpo jos netvirti žingsniai. Kelią pastojo aukštos medinės durys. Jo ranka apsvijio jai liemenį ir prisitraukė artyn. Ji sustingo. Jis pasilenkė į priekį ir stumtelėjęs atidarė duris.

Įstumta į kambarį, ji paslydo ant šlapių grindų ir suklupo.

— Ne, ne...

Sunerimusi staigiai atsisuko. Kas dėjosi? Kokia čia vieta? Pro organinio stiklo langus į vidų nepateko dienos šviesa. Grindys buvo užklotos storu drėgnu plastikumu; sienos ištepliotos, kaip jai pasirodė,

sudžiūvusi krauju. Viskas, ką matė, ragino ją bėgti. Bet ji ropojo. Rankomis ir keliais. Priešais save matė tik jo aulinius, apskretusius purvu arba krauju, arba abiem. Vyras ją pastatė ir apsuko taip, kad stovėtų veidu į jį.

Jis nusitraukė balaklavą. Be akių, kurias ji matė tik pro plyšelius, dabar pasirodė plonos rausvos lūpos. Ji spoksojo. Jo veidas buvo it tuščia drobė, laukianti siaubo potėpių.

— Primink, koks tavo vardas, — paprašė jis.

— K-kaip suprasti?

— Noriu išgirsti, kaip jį ištari, — urgztelejo jis.

Pastebėjusi peilį vyro rankoje, ji paslydo ant kruvino plastiko ir išsidrėbė priešais jį. Šį kartą tamsą pasitiko svetingai. Juodumai užtemdant akyse mirguliuojančias žvaigždutes, ji sušnibždėjo:

— Meivė.

PIRMA DIENA

PIRMADIENIS, 2015 M. GEGUŽĒS 11 D.

Ir vėl jie. Garsiai ir linksmai. Altas ir tenoras varžėsi tarpusavyje. Varnėnas ir keršulis. Pro pat praviro lango stiklą šleptelėjo paukščio šūdas.

— Šūdas, — sumurmėjo Lotė Parker.

Jos mėgstamiausias keiksmožodis, ir Lotė pastebėjo, kaip puikiai jis tiko situacijai. Ji uždarė langą, kambaryje tapo dar karščiau ir tvankiau, bet vis tiek juos girdėjo. Lotė klestelėjo ant drėgnos antklodės. Dar viena naktis, praleista prakaituojant. Kitą mėnesį jai sueis keturiasdešimt ketveri, ir ji vylėsi, kad liko dar šešeri metai, kol kalnę dėl to galės suversti menopauzei. Vadinasi, kaltas žvėriškas karštis.

Jos akys buvo išsausėjusios nuo miego trūkumo. Tada suskambo žadintuvas.

Metas judėti. Metas dirbti.

Lotė Parker svarstė, kaip pavyks šiandien išverti.

— Kur mano rakteliai? — po pusvalandžio šūktelėjo ji stovėdama laiptų apačioje.

Niekas neatsiliepė.

Ragmalino centre, už pusmylio nuo jos namų, stovinčios katedros varpai išmušė aštuonias. Ji vėlavo. Lotė išvertė savo rankinės turinį ant virtuvės stalo. Akiniai nuo saulės — reikalingi; piniginei — tuščia; kasos čekiai — per daug; banko kortelė — žlugęs reikalas; telefonas — gali suskambėti bet kurią minutę; ksanaksas... Vaje. Raktelių nėra.

Ji išspaudė iš plokštelės vieną tabletę, nors buvo sau žadėjusi nebesiimti senų įpročių. Velniai nematė, beveik visą naktį nemiegojo, reikėjo ko nors. Jau kelis mėnesius nesilietė prie alkoholio, taigi, tabletė — geriausias pakaitalas. Gal net geresnis. Įsipylė į stiklinę vandens.

Sugirgždėjo laiptai. Po kelių sekundžių į virtuvę įlėkė Kloja, jos jauniausia duktė.

— Motina, mums reikia pasikalbėti.

Ji vadino Lotę *motina* vien tam, kad supykdytų.

— Reikia. Bet ne dabar, — pasakė Lotė. — Turiu važiuoti į darbą. *Jei* rasiu raktelius.

Ji pasikuitė tarp daiktų ant stalo. Asmens tapatybės kortelė, plaukų šepetys, kremas nuo saulės, dviejų eurų moneta. Raktelių nėra.

— Nieko daugiau nepasakysi?

— Jėzau, Kloja, atstok nuo manęs. Prašau.

— Ne, motina. Neatstosiu. Šonas vaikšto kaip zombis. Keitė... tarsi nesava, aš sutrikusi, o tu tampi pamišėle vos tik prireikia grįžti į darbą.

Lotė bejėgiškai spoksojo į dukterį ir laikė liežuvį už dantų, bijodama leptelėti ką nors netinkamo. Pastarosiomis dienomis bet kas, ką ji pasakydavo, šešiolikmetei sukeldavo depresiją arba susierzinimo priepuolį. Be to, Kloja dar nebaigė kalbėti.

— Privalai ką nors daryti. Šita šeima byra, o ką daro svarbioji poniutė detektyvė inspektorė? Grįžta į darbą.

Kloja susiėmė neklusnius šviesius plaukus, sukėlė viršugalvyje ir surišo gumute. Šen ten plaukai styrojo į šalis ir išsipešusios sruogos įrėmino jos veidą. Lotė žingtelėjo artyn, norėdama juos suglostyti, bet duktė atsitraukė.

— Aš stengiuosi, — tarė Lotė, klestelėdama ant kėdės.

Pastaruosius kelis mėnesius ji stengėsi padėti savo šeimai atsiesti po tragedijos, ištikusios tiriant paskutinę bylą. Ji manė, kad reikalai smarkiai pasitaisė. Nejau klydo?

— Kelis mėnesius buvau namie. Vėliau užsuks močiutė ir paruos pietus, kad judu su Šonu grįžę iš mokyklos turėtumėte ką valgyti. Ji ir Keitę prižiūrės. Ką dar galiu padaryti? Juk žinai, aš turiu dirbti. Mums reikia pinigų.

— Mums reikia *tavęs*.

Ką ji galėjo atsakyti? Adamas būtų žinojęs, ką pasakyti, pamanė Lotė, prisiminusi velionio vyro gebėjimą rasti tinkamus žodžius. Bet jis negrįš. Liepą bus ketveri metai, kaip jis mirė, ir jai vis dar buvo sunku be jo.

Kloja pasiėmė mokyklinę kuprinę.

— Ir negaliu pakęsti šito sušikto miesto. Ar kada nors iš čia ištrūksiu?

Išeidama iš namų ji trenkė durimis.

— Gal pavėžėti? — šūktelėjo Lotė šešėliui.

Nėra raktelių. Šūdas! Dabar reikės į darbą eiti pėsčiomis. Mostelėjo ranka ir nušlavė rankinės turinį ant grindų.

Nuaidėjo skambutis. Lotė pašoko ir nubėgo į koridorių.

— Ką pamiršai? — paklausė atlapodama duris.

Už jų stovėjo ne Kloja.

3

Nors rytas buvo šiltas, mergina vilkėjo tamsiai mėlyną megztinį.

Eidamas iš paskos, atsilikęs per gerus penkiolika žingsnių, jis nužvelgė jos ilgas kojas. Ne raumeningos, o gražiai lieknos. Dėl netvarkingo šviesių plaukų kuodo, kinkuojančio viršugalvyje, ji atrodė aukštesnė ir lieknesnė. Po dukslia mokykline uniforma slėpėsi kaip paauglei didelės krūtys. Jis tai žinojo, nes savaitgalį matė ją su aptemptais ilgarankoviais marškinėliais bare „Danny’s“. Tarp spūstyje įkaitusių kūnų, laistančių gėrimus alinės kiemelyje, jis nepastebėtas prisiartinio tiek, kad galėjo paliesti jos strėnas. Paskui greitai atitraukė ranką, nors norėjo dar ją palaikyti, perbraukti per slankstelius po plokna medvilne, leisti pirštams slysti žemiau. Tą vakarą jos plaukai buvo palaidi, ilgi ir tankūs, o kelios sruogos gulė ant krūtų. Jis užfiksavo visas smulkmenas, viską įsiminė, kad galėtų kada panorėjęs prie jų grįžti.

Dabar ji ėjo lėtai, ir jam reikėjo atsilikti per kelis žingsnius. Ji pakilo Gaolo gatve ir pasuko į pagrindinę gatvę. Nuo tos vietos iki mokyklos — dar dešimt minučių pėsčiomis.

Jis prisivertė sutelkti dėmesį į galutinį tikslą. Ją reikėjo išgelbėti. Žinojo, kodėl ji vilkėjo drabužį ilgomis rankovėmis. Netrukus ji žvelgs jam į akis, maldaudama palaimingo išgelbėjimo nuo skausmo.

Jis patenkintas nusišypsojo, sekdamas paskui ją gatve, stebėdamas, kaip ji permeta kuprinę nuo vieno peties ant kito. Jai turbūt jau karšta; per karšta. Užsigalvojęs vos spėjo pastebėti, kad ji stabtelėjo ir atsigręžė.

Jis aplenkė ją nunarinęs galvą.

Ėjo toliau. Įprastu greičiu. Ar ji jį pastebėjo? Jis grįžtelėjo per petį, tikrindamas, kodėl ji staiga sustojo. Gal pajuto jį? Kuo jį palai-kys: pavojinguoju Liuciferiu ar angelu sargu? Netrukus sužinos.

Ties senuoju uostu jis perėjo gatvę, aplenkdamas kelias mergi-nas, plepančias prie mokyklos vartų. Patraukė palei kanalą ir abejingai stebėjousių spiečių virš stovinčio vandens. Gelmėse tūnojo aptakus rudas šešėlis — gal grobuonis, ieškantis aukos? Jis žinojo, kad kanale plaukiojo grėsmingos lydekos dideliais pražiotais nasrais ir taukšėda-mos dantimis gaudydavo nieko neįtariančius upėtakius bei karšius.

Jo susijaudinimas prigeso. Kuriam laikui.

Žuvytė nuo jo pabėgo. Kuriam laikui.

Bet jis ir toliau tūnos šešėliuose, laukdamas progos griebti. Jis bus kantrus kaip lydeka pražiotais nasrais.

4

Lotė atstupsta pasitraukė nuo laukujų durų.

Ji nepažinojo kitapus slenksčio stovinčios jaunos moters. Aplink galvą ši buvo apsivyniojusi baltą šilkinį šalikėlį, išvargusį veidą įrė-mino hidžabas. Moteriai į ranką stipriai kibosi mažas berniukas. Jis žvelgė į Lotę išsigandusiomis rudomis akimis. Balkšvas suskilinėjęs plastikinis švarkelis, medvilninė palaidinė ir džinsai nepaslėpė mo-ters liesumo. Lotė pastebėjo, kad net slogiame karštyje ji avi grubius rudus aulinius.

— Kuo galiu padėti? — pavargusi paklausė Lotė.

— *Zonje.*

— Sonja?

Moteris papurtė galvą.

— *Zonje...* ponia...

Ji trūktelėjo pečiais.

— A. *Zonje* reiškia ponia. Supratau.

Lotė žingtelėjo į priekį, uždarydama paskui save duris.

— Klausykite, negaliu gaišti. Skubu į darbą.

Moteris nesijudino. Lotė atsiduso. Tik to ir trūko. Tuoj, žiūrėk, komisaras Koriganas stūgaus telefonu, liepdamas nešti subinę į nuovadą. Ar ši moteris rinko išmalda? Lotė pagalvojo apie monetas, iškratytas iš rankinės. Gal jų pakaks.

— *Ju lutem...* prašau.

Moteris maldaujamai žvelgė į ją, kalbėdama tyliai, su akcentu.

— Neturiu pinigų, — pasakė Lotė. Beveik nepamelavo. — Gal vėliau, — pamelavo.

Jauna moteris papurtė galvą ir pakėlė berniuką ant rankų.

— Prašau, — ištarė ji, — pagalba.

Lotė atsiduso ir pasakė:

— Palaukite čia.

Ji grįžo į vidų ir pakėlė nuo grindų monetą. Atsisukusi išvydo moterį, stovinčią už jos. Virtuvėje.

— Jėzau! Ką darote? — Lotė ištiesė du eurus. — Štai, paimkite.

Ji mostelėjo ranka laukųjų durų link.

Nepaėmusi pinigų, jaunoji moteris išsitraukė iš džinsų kišenės suglamžytą voką ir padavė Lotei. Šioji papurtė galvą, atsisakydama jį paimti.

— Kas čia? — paklausė ji.

Ar tai vienas tų raštelių, kur prašoma pinigų? Rytas vis labiau bjuro.

Moteris gūžtelėjo pečiais, o berniukas suverkšleno.

Pajutusi viduje kirbančią nuojautą, Lotė atitraukė kėdę ir mostu paragino moterį prisėsti. Berniukas įsitaisė jai ant kelių ir įkniaubė veidą į šilkinę skarą.

— Ko norite? — pasiteiravo Lotė ir, susirinkusi nuo grindų savo daiktus, viską sumetė atgal į rankinę.

Ji paskubomis parašė žinutę detektyvui seržantui Boidui, pranešdama, kad vėluos, ir paprašė ją pridengti. Po oda sukrebždėjo kaltė. Dar neseniai ji neturėjo laiko dukrai, o štai dabar dėmesį skiria nepažįstamajai. Bet nuojauta Lotei kuždėjo, kad reikėtų ją išklaudyti.

Moteris paskubomis bėrė žodžius kalba, kurios Lotė nesuprato.

— Lėčiau, — paprašė ji. — Kuo tu vardu?

Moteris papurtė galvą ir trūktelėjo pečiais. Tai Lotei priminė Kloją. Kokio amžiaus ši moteris? Atidžiau įsižiūrėjusi spėjo, kad jai galėtų būti nuo šešiolikos iki dvidešimt kelerių. Visai jauna.

— Aš Lotė. O tu?

Tamsiai rudos akys akimirką klausiamai žvelgė į ją, bet staiga jose sutvisko šviesios kruopelės, ir merginos veidas nušvito.

— Mimoza.

Ji nusišypsojo, ir balti dantys žybtelėjo saulės spinduliuose, krin-tančiuose per langą.

Lotė pamanė: pagaliau pasistūmėjome.

— Milotas.

Mergina parodė berniuką.

— Taigi, Mimoza ir Milotas, — pasakė Lotė. — Ko tu nori?

Gal pasiūlyti arbatos. Ne. Reikėjo kuo greičiau jais atsikratyti. Supypsėjo Lotės telefonas. Boidas. Ji užmetė akį į žinutę. *Žiauriai vėluoji. Koriganas svaidosi žaibais.* Nieko naujo.

Šonas, jos keturiolikmetis sūnus, įžirgliojo į virtuvę.

— Kieno šitas? — paklausė jis, iškeldamas aptriušusį pliušinį kiškį ilgomis apkramtytomis ausimis.

Milotas ištiesė ranką ir stvėrė žaislą.

Šonas pašiaušė berniukui plaukus.

— Kas nutiko, drauguži? — Jis pritūpė. — Ko verki?

Vaikas susigūžęs prisiglaudė Mimosai prie krūtinės ir papūtė apatinę lūpą, smulkiomis piršteliais čiupinėdamas apspurusią kiškio etiketę.

— Gal gali su juo kelias minutes pažaisti? — paklausė Lotė. — Prieš išeidamas į mokyklą? Kloja jau išėjo.

Šonas linktelėjo ir permetė airiško žolės riedulio kamuoliuką iš vienos rankos į kitą.

— Nori pažaisti su kamuoliuku?

Vaikas žvilgsniu atsiklausė savo motinos leidimo, ir šioji linktelėjo. Nuslydęs jai nuo kelių, Milotas nusekė paskui Šoną pro galines duris į sodą. Lotė nulydėjo juos žvilgsniu. Šonas tiek daug nekalbėjo visą mėnesį. Ji nusišypsojo kitapus stalo sėdinčiai merginai. Galbūt sprendimas ją įsileisti į namus visgi turės šiek tiek tokios naudos.

— Sūnus? — pasiteiravo Mimoza.

— Taip, — atsakė Lotė.

— Milotas — mano sūnus, — tarė Mimoza.

Lotė pamanė, kad ji atrodo per jauna turėti vaiką.

— Mano anglų prastai. Sunku jums paaiškinti. Lengva rašyti savo kalba.

Ji pastūmė voką.

Lotė žvilgtelėjo į jį. Vokas buvo užklijuotas, ant jo kažkas užrašyta užsienio kalba.

— Kaip man žinoti, ką tai reiškia?

Mergina pasakė:

— Rasti Kaltrinę. Padėti man ir Milotui pabėgti. Prašau, jūs padėti?

— Kaltrinę? Kas ji? Nuo ko pabėgti?

— Negaliu daug sakyti. Truputį užrašyti. Jūs perskaityti?

— Žinoma. Ar kas nors jums grasina? Kur gyvenate? Kas nutiko tai Kaltrinai?

Mergina pirštu parodė voką.

— Viskas ten. Atsiprašau, ne angliškai. Aš bijoti.

— Iš kur žinote, kas aš? Kodėl nepaskambinote pareigūnams... į policijos nuovadą?

Mergina gūžtelėjo pečiais.

— Nesaugu. Jūs padėti?

Lotė atsiduso.

— Pažiūrėsiu, gal rasiu, kas ji man išvers. Šiuo metu negaliu daugiau nieko padaryti.

Ji dirstelėjo į laikrodį ant sienos. Pirma diena po beveik keturių mėnesių atostogų, o ji smarkiai vėluoja.

Mergina sugavo jos žvilgsnį, paskubomis atsistojo ir pašaukė berniuką. Šonas įginė jį į virtuvę. Vaiko skruostai buvo nuraudę. Mimosza nusišypsojo Šonui, suėmė savo sūnų už rankos ir patraukė prie laukųjų durų. Šios tyliai spragtelėjusios užsivėrė.

— Ar pavyko ką nors iš jo sužinoti? — pasiteiravo Lotė.

Šonas trūktelėjo pečius.

— Jis puikus riedulininkas.

Vaikinas plačiais žingsniais užkopė laiptais į savo niūraus kambario prieglobstį.

— Šonai, paskubėk. Pavėluosi į mokyklą. Ir nežadink Keitės.

Lotė suirzusi papurtė galvą, pasiėmė rankinę, sugrūdo į vidų Mimosos voką ir pastebėjo raktelius ant kabliuko prie durų. Stvėrusi juos žengė į saulėtą rytą.

Atbuline eiga riedėdama iš įvažos, matė Mimosą su sūnumi, einančius iki gatvės pabaigos. Prieš pasukant už kampo, prie jų prisidėjo smulkesnė mergina, kuri įsikibo Mimosai į parankę.

Pasiekusi sankryžą su pagrindine gatve, Lotė apsidairė ir išvydo juodą automobilį, dideliu greičiu atsiplėšiantį nuo šaligatvio. Jis pavažiavo kraštine juosta, tada įsispraudė į eismą ir pradingo iš akių. Ar kažkas laukė jos paslaptųjų svečių?

Atsiradus properšai automobilių sraute, ji įsiliejo į ankstyvo ryto keliautojų eilę, tebegalvodama apie Mimosą ir jos sūnų. Kokį vaidmenį atliko toji kita mergina? Gal laiškas viską paaiškins.

5

Su megztniu buvo per karšta, bet Kloja buvo tokia susikrimtusi, kad niekaip nerado uniforminių marškinių ilgomis rankovėmis. Ji nusiteikė visą dieną prakaituoti po storu vilnoniu drabužiu.

Stabtelėjusi priešais parduotuvės „Dunne’s Stores“ automobilių stovėjimo aikštelę, nusišluostė nuo kaktos prakaito lašus ir pasvarstė, ar nepabėgus iš pamokų. Pro šalį praėjo vyras, ir ji pastebėjo šnairą jo

žvilgsnį, bet nekreipė per daug dėmesio. Nerimo mazgas jos krūtinėje kėsinosi trūkti. Kelis kartus giliai įkvėpusi, vėl patraukė įkalne, pakeliui sveikindamasi su kitomis merginomis, veide nutaisiusi plačią šypsena.

Priėjusi tiltą virš senojo uosto, kone atsainiai pažvelgė žemyn, į žalią kanalo vandenį, ir suprato, kad nepajėgs išbūti mokykloje. Iki egzaminų liko mėnuo, ir ji žinojo privalanti nueiti į pamokas, bet nepajėgė. Tik ne šiandien.

Mazgas krūtinėje pamažu atsipalaidavo jai skubant taku palei kanalą, tolyn nuo nerūpestingo prie mokyklos vartų susirinkusių vaikų klegesio. Ji ėjo nieko nematydama, kol pasiekė nedidelį tiltuką toje vietoje, kur kanalas susijungė su vandentiekos kanalu. Tėtis kartą pasakojo, jog toji upė vandentieka vadinama todėl, kad tiekia gelą vandenį iš Kaljeno ežero į kanalą. Dieve, kaip ji ilgėjosi tėčio.

Pasukusi į kairę, Kloja kelias minutes ėjo upės krantu, tada atsėdo aukštoje žolėje, pasislėpdama tarp tankių stiebų. Ji atsisėgė kuprinę ir iš penalo išsitraukė skustuvo peiliuką, suvyniotą į minkštą baltą nosinaitę.

Ji žinojo, kad gyvenimas negailestingas. Jie neteko tėvo, o prieš kelis mėnesius ir Šonas vos nemirė. Jos jaunesnis brolis amžiams pasikeitė, suteptas prisiminimų apie tai, kas toje prakeiktoje koplyčioje nutiko jam ir Džeisonui, Keitės vaikinui. Keitė irgi nukentėjo; nors sesuo mėgino apsimesti, kad viskas gerai, Kloja žinojo, jog jos randai gilūs.

Ar Keitė kaltino jų motiną? Kloja vylėsi, kad ne, bet pati niekaip neatsikratė minties, jog Lotė iš dalies kalta; tuo metu ji per lėtai sureagavo gelbėdama berniukus, ir Džeisonas mirė.

Kloja iš prigimties buvo problemų sprendėja ir dabar jautėsi bejėgė. Ji niekaip negalėjo padėti savo šeimai. Negalėjo padėti sau. Iš jos jokios naudos. Ji vis vartė delne skutimosi peiliuką.

Atstačiusi veidą kylančiai saulei, leido spinduliams padeginti veidą, tada pasiraitojo rankovę. Išsirinkusi lygų lopinėlį, priglaudė aštrų plieną prie jaunos odos. Vienas neskubrus pjūvis. Ne per gilus. Bet ir ne paviršinis.

Ryškiai raudonas kraujas iš pradžių ištryško lašais, paskui ėmė srūti blyškia oda. Šis vaizdas ją nuramino. Įsmeigusi peiliuką šiek tiek giliau, pajuto skausmą, sutramdė ašaras ir atsigulė tarp sausų žolių.

Sušnarėjo meldai. Kloja atsisėdusi apsidairė, bet aplink buvo tylu. Jai pasirodė, kad kažkas ją stebi, bet nieko nematė. Ji užsitraukė rankovę, susirinko daiktus ir sugrūdo juos į kuprinę. Ar ji viską tik išsigalvojo? Ar tas triukšmas — viso labo pelėnai, tarp meldų ieškantys maisto? Fe! Ji suvirpėjo, nors buvo karšta, ir patraukė žvirgžduotu takeliu, svarstydamą, kur galėtų pasislėpti per dieną.

Išsitraukusi telefoną įkėlė tviterio žinutę su grotažyme #gyvenimorandai. Niekaip neapleido jausmas, kad kažkas ją stebėjo. Kloja užsimetė kuprinę ant peties ir pasileido bėgti.

6

Dėl siauros važiuojamosios dalies dirbti buvo sunku, bet gatvė bent jau buvo vienos krypties. Triaukščiai daugiabučiai dešinėje pusėje metė skystus šešėlius, užstodami rytinės saulės spindulius.

Jis vėlavo į darbą, todėl prieš atvykstant viršininkui turėjo atsigriebti už prarastą laiką. Penktadienį nutiesė naujus vandentiekio vamzdžius, ir kad nestabdytų eismo, darbininkai dalyje kelio paklojo laikiną asfaltą, o kitur uždengė vamzdžius žemėmis ir geležinėmis plokštėmis. Greitai ir paprastai, sakė viršininkas. Niekas nepajus skirtumo. Dabar jie grįžo nuimti laikinų dangų, užpilti vamzdžių žemėmis ir išasfaltuoti gatvės.

Jis darbavosi pneumatiniu plaktuku, kaip įmanydamas skubėjo, nors prietaisas labai kaito. Nusėdus sukilusioms dulkėms, akių patraukė mėlyna skiautė tolėliau griovyje. Jis stabtelėjo nusivalyti prakaito lašelį vidinėje apsauginių akinių pusėje, tada visai išjungė prietaisą. Paguldęs jį ant šono, kilstelėjo plastikinę akių apsaugą ir įsižiūrėjo. Ar čia koks nors gyvūnas? Jis neturėjo tam laiko.

Būtent tada pastebėjo lopinėlių blyškios odos ir kuokštą juodų

plaukų. Priklaupęs ant kelio, darbinių batų tvirtai laikomas ant byrančios žemės, jis ėmė kasti. Iš po žemių pasirodė tamsus viršugalvis. Jis negalvojo nei apie nusikaltimo vietos tyrėjus, nei apie policininkus ar kitus, kuriems būtų rūpėję neužteršti vietos. Jis karštligiškai valė žemes.

Andris Petrovcis nebuvo bails. Jam teko matyti daug lavonų: nuo bado mirusių, paskerstų ir sudegintų žmonių savo tėvynėje. Todėl šis neturėjo apstulbinti, bet kažkodėl išvydus balkšvą odą, kūnui yrant nusėtą žalsvomis dėmelėmis, ir juodus kaip naktis plaukus jo stuburu nubėgo šiurpas. Atmintyje iškilo akimirka, kurią stengėsi pamiršti.

Nubraukęs nuo galvos paskutinius žemių grumstus, Petrovcis atsisėdo į purvą, nepaisydamas pypsinčių automobilių signalų, įkyrių šūksnių ir vis labiau nirštančių vairuotojų, kuriuos gaišino už trisdešimties metrų pastatytas ženklas eismui reguliuoti.

Aukos akys buvo užmerktos, burna tvirtai sučiaupta. Žemiau laibo kaklo matėsi nešvari mėlyna medvilninė medžiaga, kuri pirmiausia ir patraukė dėmesį.

Į jo sąmonę lyg aštrios šukės susmigo pikti šūksniai.

— Kvailas lenkas! — suriko vyras, persisvėręs per savo automobilio langą. — Grįžk iš kur atėjęs.

Bukas airis. Jis ne lenkas. Sugniaužęs stiprius pirštus į kumščius, jis trinktelėjo sau į kaktą.

Sutrinksėjo automobilio duralės, ant besilydančio asfalto sužlegsėjo žingsniai. Gegužę neturėtų būti taip karšta. Karščio banga, kalbėjo meteorologai. Jis buvo pratęs prie karščio. Pratęs prie kūnų. Prie smurto. Bet ši mergina, gulinti nešventintoje žemėje, pakasta po gatve, kuria zujo automobiliai, jam priminė kitą, seniai mirusią merginą. Ši mergina mirė neseniai. Nors kūnas jau pradėjo irti, jis įsivaizdavo ją tokią pat gaivią kaip vyšnių žiedlapiai, sklendžiantys nuo medžių ant žemės, ant besilydančio asfalto. Jis manė viską palikęs praelyje. Bet žinojo, kad mirtis neturi sienų. Ji persekioja kaip šešėlis.

Jis vėl nukreipė žvilgsnį žemyn į sustingusį merginos veidą, ir galvoje šmėstelėjo mintis, ar jos akys mėlynos.

Policijos nuovadoje buvo karščiau nei lauke. Detektyvė inspektoriė Lotė Parker paražė savo aukštą liekną kūną ir susiglostė baltą medvilninę palaidinę. Statybininkai dar toli gražu nebaigė remontuoti jos kabineto. Dar kurį laiką teks glaustis bendrame kambaryje.

Atidariusi duris ji įžengė į pažįstamą patalpą, numetė rankinę ant žemės prie savo darbo stalo ir dirstelėjo į laikrodį ant sienos. Kelios minutės po devintos. Ji pavėlavo valandą. Ne tokios pradžios norėjo. Komisarą Korigano niekur nė ženklo. Visa laimė.

— Galiu prisiekti, kad palikau netvarką, — pasakė ji, išreikšdama nepasitenkinimą tvarkingu darbo stalu.

Jos rašikliai buvo sudėti į naują keraminį puodelį su rankomis pieštomis raudonomis aguonomis.

Parker pažvelgė į detektyvą seržantą Marką Boidą ir nebyliai klausdama perkreipė lūpas.

— Galėtum bent padėkoti, — tarė Boidas, atsisukdamas su visa kėde.

Jo akys draugiškai žibėjo. Marškiniai apgulė liekną kūną. Niekur nė lašelio prakaito; jis visada atrodė nepriekaištingai.

— Kaip man rasti savo slaptažodį?

Lotė pasidėjo mobilųjį ant stalo ir apvertė klaviatūrą, po kuria įprastai laikydavo lipnųjį lapelį.

— Turėsi jį prisiminti.

— Nuostabu, — tarė ji. — Ačiū, Boidai, už visą pagalbą.

Žilomis sruogomis nubarstyti tamsūs Boido plaukai buvo patrupinti. Jo veidas tebebuvo liesas ir alkanas, ausys šiek tiek atlėpusios. Lotė atidarė stalčių. Išvydo tvarkingai sudėtus ir skirtingomis spalvomis pažymėtus aplankus. Nebuvo darbe vos kelis mėnesius, o jo pedantiškumas spėjo įsisiautėti.

— Sveika sugrįžusi, inspektore, — jis pašaipiai atidavė pagarbą. — Aš irgi tavęs pasiilgau.

Be rimtos priežasties su trenksmu uždariusi stalčių, ji įjungė kompiuterį, įnirtingai mėgindama prisiminti slaptažodį. Ir po keturių

minučių jo neprisimindavo, ką kalbėti apie keturis mėnesius. Kol tęsė paieškas, norėdama palaikyti pokalbį pasiteiravo:

— Kaip laikaisi po to...

— Žaizda greitai sugijo, — pertraukė ją Boidas. — Psichologiškai? Toks pat pašlijęs kaip visada.

— Maniau, iš mudviejų aš esu pamišėlė. Slaptažodis?

— Po puodeliu.

Ji suvedė slaptažodį.

— Ačiū.

— Kaip reikalai namie?

— Šonas grįžo į mokyklą. Na, nueina beveik kasdien. Kova vis dar tęsiasi. Jis lankosi pas psichoterapeutą, — pridūrė ji, ranka perbraukdama neseniai nukirptus plaukus.

— Tau irgi reikėtų, — tarė Boidas.

Lotė gūžtelėjo pečiais.

— Tu ne prastesnis psichoterapeutas, daktare Filai.

— Mano antras vardas, — Boidas nusijuokė ir vėl nutaisė rimtą veidą. — Kalbu rimtai. Šonas — geras vaikas, tačiau jam teko daug patirti.

— Taip, teko. Bet man atrodo, kad paaugliai atsparesni už mus, suaugusiuosius.

Ji vylėsi, kad jis nepasiteiraus apie Kloją ir Keitę. Nenorėjo kalbėtis apie savo vaikus ir jų problemas; norėjo tik apsikrauti darbais. Ir taip pakankamai ilgai atostogavo.

Lotė tikėjosi, kad Šonas ir dukros nepražus jai visą dieną nesant šalia. Bet negalėjo ilgiau likti namuose; keli pastarieji mėnesiai pamažu aptirpdė jos kantrybę. Nebegalėjo ilgiau būti padavėja, skalbėja ir virėja. Bent jau atrpatino vaikus nuo šlamštmaisčio ir maisto į namus. Šiandien ji norėjo palengva grįžti į darbo ritmą. Saugiai įsitaisyti prie stalo. Neskubėti.

— Tulto gatvėje rastas kūnas.

Detektyvas seržantas Laris Kirbis kyštelėjo galvą pro duris, o po sekundėlės pasirodė ir jo drūtas kūnas. Languotų marškinių rankovės paraitotos iki alkūnių, plačia kakta ritosi prakaito lašai. Jis nusibraukė kupetą vešlių plaukų ir išvydęs Lotę sustojo.

— Jėzau, viršininke. Sveika sugrįžusi, — tarė giliai alsuodamas.

— Basutės? — Lotė spoksojo į jo baltomis kojiniėmis apautas pėdas.

— Podagra, — paaiškino Kirbis.

— Bet baltos kojinės su basutėmis?

— Aš irgi jūsų pasiilgau, viršininke.

— Kur Linč? — pasiteiravo Lotė.

Detektyvė Marija Linč — dar viena svarbi jos komandos narė.

— Nusikaltimo vietoje. Vyrukai, tiesiantys naujus vamzdžius, atkasė moters kūną.

— Pirma diena po atostogų ir tave pasitinka lavonas, — vyptelėjo Boidas ir išsekė paskui Kirbį pro duris.

Lotė atsiduso. Ištraukė iš stalčiaus kelis tvarkingai sudėliotus aplankus, išmėtė juos ant stalo, o ant viršaus iš puodelio iškratė rašiklius. Dabar darbo vieta atrodė jaukiau.

Ji pasiėmė rankinę ir mesdama į vidų mobilųjį telefoną pastebėjo rytinės viešnios duotą voka. Tas reikalas turės palaukti.

Ji išėjo paskui savo detektyvus. Laukė darbas.

Asfaltas lydėsi. Ryto kaitra degino apnuogintas rankas ir ryškino strazdanas blyškiuose veiduose. Lotė spėjo, kad po rekordiškai sunkios žiemos jų laukė rekordiškai karšta vasara. Ji išlipo iš kondicionuojamo automobilio ir pajuto, kaip užgula drėgmė. Užsidėjo akinius nuo saulės ir pasidžiaugė, kad savo šviesią odą ištepė apsauginiu kremu.

— Ar išsitepei kremu nuo saulės? — pasiteiravo ji Boido.

— Aha.

Jis užrakino automobilį ir prisigretino prie jos.

Lotė pašnairavo į kolegą. Ar jis su ja bendrauja šaltai? Boidas užsidėjo akinius nuo saulės, todėl nematė jo akių. Tai, kas tarp jų nutiko praityje, vis trukdė bendrauti mandagiai. O gal todėl, kad jai grįžus į darbą jis neteko laikino detektyvo inspektorius rango ir vėl tapo tik detektyvu seržantu.

Artindamiesi prie pirmos užtvaros, jie išvydo uniformuotus pareigūnus, kurie, nukreipdami automobilius atgal vienpusio eismo gatve,

sugebėjo sukurti grūstis visame mieste. Pyktis virė taip pat karštai kaip saulė danguje, ir Lotės palaidinė jau buvo permirkusi. Ji vėl vogčiomis dirstelėjo į Boidą, vilkintį lengvus medvilninius marškinius ir tamsiai mėlynas kelnes. Jis nė neatlaisvino kaklaraiščio. Kaip jam pavyko atrodyti taip gaiviai? Lotė papurtė galvą. Niekaip to nesuprato.

Gatvė susiaurėjo. Automobiliai, įstrigę eismo spūstyje, prieš mėginant juos nukreipti atgal, sudarė dar didesnę grūstį. Net rastas kūnas neatvėsino vairuotojų pykčio.

Lotė ir Boidas palindo po nusikaltimo vietą žyminčia juosta Tildo gatvėje. Tai buvo siaura gatvelė, einanti palei futbolo stadioną, kertanti upę, apsikanti prekybos centrą ir susiaurėjanti ten, kur susijungė su pagrindine gatve. Gatvelės gale mirksėjo šviesoforai. Kairėje buvo alinė „Barrett’s“ užkaltais langais ir apsilaupiusiais dažais ir aklagatvis. Dešinėje — daugiabučiai, iškilę ekonominio pakilimo metais; kai kurių langus dengė medinės lentos. Ar ji pramigo geruosius laikus? Ji nepraturtėjo. Pažvelgusi į dulkėtą triaukštį pamanė, kad taip gal ir geriau. Bet iškart iškilo problema: reikės apklausti daugybę žmonių. Gali prireikti kelių dienų, kol apeis visus butus.

Apsidairė, ieškodama stebėjimo kamerų. Viena, sugedusi, ant laidų kybojo virš galinių alinės durų.

Detektyvė Marija Linč, švytruodama ilgų šviesių plaukų uodega, sukiojosi už vidinio užtvaro, prie aklagatvyje pusiau iškasto griovio. Ties kampu trys vyrai su ryškiomis liemenėmis ir kreivai uždėtais šalmais susispietę rūkė cigaretes. Uniformuoti pareigūnai kažką žymėjosi. Supratusi, kad Linč prisiartino ir ėmė kalbėti, Lotė nusuko žvilgsnį nuo būrelio.

— ... jauna moteris.

— Ką? — Lotė pamėgino susikaupti.

Linč toliau skaitė iš savo užrašų knygelės.

— Laukiame atvykstant nusikaltimo vietos tyrėjų, tik tada bus galima iškasti kūną. Patologei pranešta. — Ji užvertė užrašinę. — Kai eismas toks, vienas Dievas žino, kada ji atvyks.

Lotė patraukė prie laikinos palapinės, pastatytos virš griovio. Sustojusi prie jos užuodė irimo ir puvimo tvaiką.

— Per karšta dar ilgiau palikti lavoną čia, — pasakė ji, atsargiai apeidama paliktus įrankius.

— Ir gyviesiems per šilta, — tarė Boidas, nuo gatvės žvelgdamas per griovio kraštą. — Eina šikt.

— Kas? — vienu balsu paklausė Lotė ir Linč.

— Mano batai, — pasiskundė jis, atkeldamas pėdą nuo lipnaus asfalto.

Jis užlipo ant didelio akmens, kyšančio iš žemės.

Lotė nekantriai laukė atvykstant nusikaltimo vietos tyrėjų. Ji norėjo išvysti, su kuo jie turi reikalų. Vėl žvilgtelėjo į būrelį vyrų ties kampu. Vienas iš jų atsiprašė, pasitraukė į šoną ir prisidėgė dar vieną cigaretę.

— Kas jis? — paklausė parodydama į vyrą.

Linč užmetė akį į užrašus.

— Andris Petrovcis. Jis atkasė kūną. Vos nenužudė jos antrą kartą savo pneumatiniu plaktuku. Keli coliai į šoną, ir būtų pataikęs į galvą. Sustojó išvydęs žemėje spalvotą dėmę.

Petrovciumi pamačius, kad ji spokso, Lotė nusuko žvilgsnį. Ji negalėjo nepastebėti, kad jo veidas išvogotas senų randų, besidriekiančių nuo kairės ausies iki apatinės lūpos.

Vėl nukreipusi žvilgsnį į palapinę, Parker tarė:

— Einu pažiūrėsiu iš arčiau.

Ji iš rankinės išsitraukė apsaugines pirštines. Žygiuodama palapinės link grįžtelėjo per petį į Petrovcį ir sudrebėjo. Nustebo, kaip akyse gali tilpti tiek daug skausmo.

Lotė patraukė medžiagą į šoną, ir pro palapinės angą įspindo šviesa. Linč jai davė privalomus apsauginius drabužius, kuriuos ji apsisvilko, pirštines, taip pat kaukę nosiai ir burnai uždengti ir antbačius. Buvo išdėliotos plieninės plokštės, siekiant išsaugoti jau užterštą nusikaltimo vietą.

Saugodamasi, kad nieko nepaliestų, ji pritūpė ankštoje vietoje ir pirmiausia pastebėjo aukos veidą. Tamsūs antakiai. Kuokštas juodų

plaukų ant glotnios kaktos. Smurto ženklų nematyti. Akys užmerktos, plonytė vokų oda prasidėjus irimui jau nusėta pūslelėmis. Vienoje ausyje sidabrinis auskaras. Ar kitą ji pametė? Ši detalė Lotę labiausiai sujaudino. Kad ir kiek nusikaltimo aukų tekdavo matyti, kad ir kiek kūnų apžiūrėdavo, būtent tokios smulkmenos primindavo jų žmogiškumą.

— Pasmaugta? — paklausė Boidas, pritūpdamas šalia. Jis irgi vilkėjo apsauginius drabužius. — Verčiau palaukime patologės, — pasakė jis.

— Velniai nematė, — tarė Lotė ir nubraukė aukai nuo kaktos tamsių plaukų sruogą. — Dievulėliau, ji dar visai vaikas.

— Spėju, tarp aštuoniolikos ir dvidešimt penkerių, — ramiai pasakė Boidas.

Netikėtas šūksnis privertė juos abu krūptelėti.

— Lauk iš mano nusikaltimo vietos!

Džimas Makglinas, nusikaltimo vietos tyrėjų komandos vadas, stovėjo prie palapinės angos ir dėbojo į juos.

— Ir man malonu susitikti, — pasakė Lotė ir suvokė, kad Makgliną visada mato tik su specialia apranga.

— Nagi, nešdinkitės.

— Mes nieko nelietėme! — gindamasi tarė Lotė.

— Juk žinote, kokios taisyklės, detektyve inspektore.

Jis prasibrovė pro ją ir ėmė ruošti savo įrangą.

Boidas spruko šalin. Lotė atatupsta pasitraukė prie palapinės sienos, leisdama ekspertui dirbuotis. Makglinas nekreipė į ją dėmesio. Ji dėl viso pikto tvirtai laikė liežuvį už dantų. Baigęs fotografuoti, tyrėjas ėmė valyti ploną žemių sluoksnį nuo aukos krūtinės. Pasirodė mėlyno drabužio apykaklė.

Ant asfalto sukaukšėję kulniukai Lotei pranešė, kad atvyko Džeinė Dor. Patologė mikliai apsirengė apsauginius drabužius ir nusivė batelius keturių colių kulniukais. Įbrukusi pėdas į lygiapadžius verstos odos batelius, ant jų užsimovė antbačius. Lotė, kuri ūgiu gerokai ją pranoko, pasislinko į šoną. Moterys pasisveikino, kai patologė prisidėjo prie Makgolino.

— Jauna moteris. Smaugimo požymių nėra, — paskelbė Dor apsidairiusi ir pirštais perbraukusi aukos kaklą.

Makglinas metodiškai valė nuo lavono likusias žemes. Palaipsniui pasirodė visas kūnas. Iš ten, kur stovėjo, Lotė pamatė, kad drabužiai pasiūti iš marlės. Pro prasegtas sagas matėsi liemenėlės nedengiamos krūtys su kelių žemėlapi primenančiomis venomis.

Po šonkauliais pūsojo nedidelis kauburėlis.

Lotė pajuto, kaip atvipo žandikaulis.

— Ji buvo nėščia.

Tvankus juos supantis oras akimirksniu atvėso. Lotė pajuto, kaip suprakaitavusi oda pašiorpo.

— Gali būti, kad tai tik kūnui yrant susikaupusios dujos, — perspėjo Džeinė.

— Man taip neatrodo, — pasakė Lotė ir žinojo, kad Džeinei irgi taip neatrodė. — Prieš kiek laiko ji mirė?

— Sunku pasakyti. Irimo procesas būna lėtesnis, kai kūno neveikia gamtos jėgos. Bet buvo neįprastai karšta. Prieš dvi dienas. Gal. Kūnas nesustingęs, taigi, spėčiau, kad prieš daugiau nei keturiasdešimt aštuonias valandas. Tiksliau žinosiu, kai nugabensiu ją į Mirusiųjų namus.

Mirusiųjų namais, kuriuose patologė atlikdavo skrodimus, vadino morgą prie Talamoro ligoninės, už keturiasdešimties kilometrų nuo Ragsmalino.

— Ar ją nužudė čia?

— Pirma turiu nustatyti mirties priežastį, inspektore, — oficialiai pasakė Džeinė. — Bet, sprendžiant iš dirvožemio ir vietos, abejoju, kad ji nužudyta čia.

— Nepamiršk manęs informuoti.

— Žinoma.

Išėjusi iš palapinės į svilinančią saulėkaitą, Lotė paskubomis nusivilko apsauginius drabužius, sumetė juos į rudą įkalčių maišelį ir pakvietė prieiti Mariją Linč.

— Paprašyk pareigūnų, kad apklaustų aplinkinius gyventojus. Kas nors turėjo matyti, kaip kūną užkasė. — Ji pakėlė žvilgsnį į tam-

sius butų langus. — Tegul viską daro kruopščiai, be to, noriu, kad tie darbininkai kuo greičiau atvyktų į nuovadą pateikti parodymų.

— Taip, inspektore, — tarė Linč ir nuskubėjo dalyti nurodymų susirinkusiems pareigūnams.

— Išsiaiškink, ar alinė „Barrett’s“ turi veikiančias stebėjimo kameras, — kandžiai pasakė Lotė, žiūrėdama į kybančią ant laidų sudusią kamerą. — Ir, Kirbi, paprašyk, kad kas nors apieškotų tuos konteinerius.

Ji parodė skersgatvyje išrikiuotus didelius konteinerius, iš kurių sklindantis pūvančių atliekų kvapas pynėsi su smarve iš palapinės.

Kirbis linktelėjo.

— Pirmos keturiasdešimt aštuonios valandos yra lemiamos, — pasakė Lotė, — ir, man regis, mes jas jau pražiopsojome.

8

Grįžusi į nuovadą, Lotė kartu su Boidu nuėjo į pirmą apklausų kambarį. Jis buvo toks pat klaustrofobiškas, kaip ji prisiminė. Be langų. Be kondicionieriaus. Kam apskritai reikalingi tie architektai? O remontas nuovadoje dar nebaigtas.

Gali būti, kad tiriant šią bylą reikės apklausti daug žmonių ir apklausos užtruks kelias dienas. Ji norėjo pradėti nuo vyrų, dirbusių gatvėje.

Andris Petrovcis šiuo metu sėdėjo prie stalo, kuris varžtais buvo pritvirtintas prie grindų, sugniaužęs stambias plaštakas, nuleidęs rudas akis. Iš nuovargio ar baimės?

— Na, pone Petrovci, iš kur jūs? — pasiteiravo Lotė.

Ji norėjo pradėti nedelsdama.

— Iš Kosovo, — žemas, skvarbus balsas.

— Ar seniai esate Airijoje?

— Atvažiuoti dirbti, — atsakė jis. — Gal metai, gal daugiau.

— Visą tą laiką gyvenote Ragmaline?

— Taip. Ne.

— Regis, nesate tikras, — pasakė Lotė.

— Aš atvykti. Dirbti Dubline. Tada į Ragmaliną.

Lotė šyptelejo išgirdusi, kaip sunku jam ištarti jos miesto pavadinimą. Jai šitame mieste apskritai sunku, kad ir kaip jį vadintum.

— Kodėl į Ragmaliną?

— Darbas. Vandentiekis.

— Kur šiuo metu gyvenate?

Tai truks visą amžinybę.

— Hil Pointe. Mažas kambarys.

Lotė žinojo tą rajoną. Hil Pointe stovėjo keli puslankiu išdėstyti daugiabučiai, besirikiuojantys palei kanalą ir geležinkelio bėgius. Kelios parduotuvės, lopšelis ir privati klinika. Pigus kompleksas, veltui mėginantis apsimesti prabangiu. Ji sutelkė dėmesį į Andrį Petrovcį.

— Mergina, kurios kūną aptikote, — ar ką nors žinote apie ją?

— Ne.

— Papasakokite apie tą griovį, kurį kasėte. Kada prasidėjo darbai?

— Prieš tris dienas mes pakloti vamzdžius. Uždengti... kaip pasakyti... laikinai. Šiandien grįžti sutvarkyti.

— Sutvarkyti?

— Gražinti kelią. Suprantate?

— Regis, taip, — atsakė Lotė.

— Tai nuo penktadienio toje vietoje niekas nedirbo? — pasiteiravo Boidas.

— Mes daryti kitą gatvę, tada grįžti. Eismo... valdymas?

— Ar galite mums dar ką nors papasakoti?

— Nieko nežinau, — Petrovcis nunarino galvą.

Kitais klausimais nepavyko išpešti jokios naudingos informacijos. Lotė pajuto krūtinėje stiprėjantį pažįstamą susierzinimo jausmą.

— Ar sutiksite, kad paimtų jūsų DNR mėginį? Tik tam, kad žinotume, ar išbraukti jus iš tyrimo.

Turbūt beprasmis užsiėmimas, pamanė Lotė. Jis jau užteršė kūną.

Petrovcis užėmė gynybinę poziciją.

— Kodėl? Nepadaryti nieko bloga.

- Standartinė procedūra. Nėra ko nerimauti.
- Nežinau. Vėliau. Gerai?
- Norėčiau padaryti kuo greičiau, pone Petrovci.
- Nematyti tam priežasties. Bet gerai.

Lotė liepė Boidui susitarti dėl burnos ertmės tyrimo — paprastos procedūros, kurios metu paimamas DNR pavyzdys analizei. Boidas linktelėjo ir perskaitė Petrovcio duotus parodymus.

— Esate laisvas eiti. Kol kas, — pasakė Lotė. — Turime jūsų kontaktinius duomenis, gali būti, kad prireiks vėl jus apklausti.

Boidas išjungė įrašinėjimo įrangą ir ėmė dėti DVD diskus į dėklus. Lotė akimis sekė Petrovcį, einantį prie durų. Platūs pečiai, po ryškia liemene įsitempę raumenys.

Jis atsisuko.

— Mažoji... žemėje. Per jauna mirti.

Jis atidarė duris, išėjo ir tyliai jas uždarė paskui save.

Lotė pažvelgė į Boidą, šis gūžtelėjo pečiais.

— Pakviesiu kitą, — tarė jis ir žengė pro duris paskui Petrovcį.

Kai jie apklausė visus įvykio vietoje buvusius darbininkus, komisaras Koriganas įkišo galvą pro duris ir išbeldė:

— Į tyrimų kambarį. Mikliai.

Lotė nusekė įkandin viršininko, žiūrėdama, kaip šviesa atspindi nuo jo plikės, ir svarstydama, ar dažnai jam reikia skustis, kad galva visada taip tolygiai žvilgėtų. Kai įžengė į tyrimų kambarį, jos nugara nemaloniai nubėgo šiurpas, prisiminus paskutinę bylą. Tas pats kambarys, kita žmogžudystė. Prie vienos pastatomos lentos buvo pritvirtinta aukos pomirtinė nuotrauka. Ant antros lentos buvo prisegtas vietas, kurioje rastas kūnas, eskizas ir didelis miesto žemėlapis. Pareigūnai buvo užsiėmę — kalbėjo telefonais ir rašė tebevykstančių gyventojų apklausų ataskaitas.

Komisaras Koriganas persibraukė ranka galvą, pasitaisė akinius ant drūtos nosies ir tarė:

— Inspektore Parker, jūs esate vadovaujanti šios bylos tyrėja.

Jis spoksojo į ją viena akimi. Kita buvo paraudusi ir primerkta. Infekcija? Reikia tikėtis, neužkrečiama. Dėl viso pikto ji žingtelėjo atatupsta.

— Ačiū, sere.

Patirtis Lotę išmokė girdint Koriganui kalbėti kuo mažiau. Įprotis leptelėti ką nors netinkamo daugybę kartų įklampino ją į bėdą.

— Bet visi reikalai su žurnalistais bus tvarkomi per mane, — perspėjo jis. — Juk nenorime susimauti kaip pastarąjį kartą, ką?

— Noriu kuo greičiau imtis darbo, sere. Marija Linč atsakinga už tyrimo eigos ataskaitos pildymą, o Boidas peržiūrės apklausų, kurias ką tik baigėme, išrašus.

— Kirbis? Kuo jis užsiėmęs?

— Netrukus jums pranešiu.

Kai tik jį rasiu, mintyse pridūrė ji.

— Žinote mano požiūrį į tokias bylas. Jas tiria Ragsmalino apskritis. Nėra jokio sušikto reikalo išipainioti miesto pareigūnams. Bet po jūsų paskutinės nesėkmės nesu tikras, ar pavyks ilgai juos atbaidyti. Todėl greitai viską baikite. Nesusimaukite. Aišku?

— Žinoma, sere.

Ji niekaip negalėjo liautis svarsčiusi, kas negerai jo akiai. Ar poniai Korigan trūko kantrybė ir ji jam užvažiavo?

— Ir liaukitės į mane spoksojusi, po paraliais.

Lotė atsiduso. Galės pamiršti svajones apie ramią pirmą dieną po atostogų.

Kirbis sėdėjo prie savo darbo stalo, sklaidydamas pluoštą lapų su butų gyventojų apklausų išrašais, vieną pedą uždėjęs ant bylų krūvos, šalia pasidėjęs basutę.

— Ieškojau tavęs, — pasakė Lotė suraukdama nosį.

— Ir radote. — Jis mikliai įsispyrė į basutę. — Kaip tik ruošiausi nunešti šitą krūvelę į tyrimų kambarį.

— Ar alinė gatvėje, kurioje rado kūną, turi stebėjimo kamerą?

— Spėkit, viršininke.

— Neveikia?

— Atspėjot. — Kirbis pasikasė kupetą šiurkščių plaukų. — Kam vargintis ir montuoti įrangą, o paskui jos neprižiūrėti? Nesuprantu.

— Ir nė vienas daugiabutis neturi?

— Ne.

— O kaip miesto stebėjimo kameros toje vietoje? — viltिंगai paklausė ji. — Gal yra?

— Biudžeto karpymai? Mažai lėšų? Nežinau, kaip yra, bet pusė kamerų neveikia. Šiaip ar taip, jos sumontuotos tik pagrindinėse gatvėse.

— Nuostabu.

Lotė mėgino neišsiduoti nusivylusi, bet tai nesėkmė.

Popietę ji praleido skaitydama visas ataskaitas, kurias išskyrė de-tektyvai. Boidas darė tą patį, retkarčiais išrikiuodamas rašiklius tiesia linija ant savo stalo. Bet jie neaptiko jokių užuominų, kas toji mergina, kas ją nužudė ir užkasė po Ragsmalino gatvė.

Penkiolika minučių po ketvirtos suskambo Lotės telefonas. Patologė Džeinė Dor. Lotė įdėmiai pasiklausė ir baigė pokalbį.

— Džeinė paruošė preliminarį ataskaitą.

— Ant jos nė musės netūptų, — pasakė Boidas.

— Kartais tavo žodžiai mane stebina. — Lotė pakratė galvą ir stvėrė rankinę. — Važiuoju į Talamorą.

— Ar nori, kad aš...

— Ne, nenoriu, kad važiuotum kartu. Moku vairuoti. Toliau skaityk ataskaitas. Noriu išsiaiškinti aukos vardą.

— Neištrauksiu jo iš oro.

— Tiesiog išsiaiškink, kas ji tokia.

— Klausau, šefe. Kodėl turi važiuoti į Talamorą? Ar ji negali atsiųsti ataskaitos elektroniniu paštu?

— Gal dirbk savo darbą, o aš dirbsiu savo.

Lotė užsimetė rankinę ant peties ir išbėgo iš nuovados, kol netrūko kantrybė. Žingsniuodama prie automobilio vylėsi, kad praiektas kondicionierius veiks. Viltis — kvailių motina.